

Asociația Magistraților din România

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA

A.P.R.

Nr. 12/25.02.2026

Către
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI,
Domnul Nicușor-Daniel DAN

Stimate Domnule Președinte,

Asociația Magistraților din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor, înființată în anul 1993 - pentru a continua tradițiile și scopurile Asociației Magistraților și Avocaților (AMA), creată în 1933 și a cărei activitate a încetat în timpul regimului comunist -, AMR fiind declarată ca asociație „de utilitate publică” prin Hotărârea Guvernului nr. 530/21 mai 2008, membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) și a Asociației Europene a Judecătorilor (AEM-EAJ) din anul 1994 - cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, e-mail amr@asociatia-magistratilor.ro, reprezentată legal de judecător dr. Andreea Ciucă, președinte,

Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO), organizație neguvernamentală, apolitică și profesională a judecătorilor, cu sediul în municipiul Oradea, str. Bradului, nr. 1, jud. Bihor, e-mail, contact@ajado.ro, reprezentată de judecător Florica Roman, președinte,

Asociația Procurorilor din România (APR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a procurorilor, cu sediul în municipiul București, Bd. Libertății nr. 12-14, e-mail apr@mpublic.ro, reprezentată de procuror (pens.) Elena Iordache, președinte,

susținem Memoriul semnat de președinții curților de apel, în data de 20 februarie 2026, și vă solicităm ca, în exercitarea competenței stabilite prin art. 77 alin. (2) din Constituția României, să cereți Parlamentului României reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (PL-x nr. 522/2025), în ansamblul său.

1. În exercitarea acestei competențe constituționale, analiza Președintelui poate viza, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 30/2016, pe de o parte, aspecte de legalitate, deficiențe ale legii legate de procedura de adoptare sau de conținut, prin raportare la acte normative interne sau internaționale, fiind necesară corelarea cu ansamblul reglementărilor interne și armonizarea legislației naționale cu legislația europeană și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului [a se vedea și art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010]. Pe de altă parte, analiza poate viza aspecte de oportunitate care privesc efectele economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările adoptate, legiuitorul fiind obligat să fundamenteze temeinic soluțiile pe care le cuprinde legea, pe baza unor documente de politici publice aprobate de Parlament sau de Guvern [a se vedea și art. 6 alin. (4) din Legea nr. 24/2000]¹.

¹ Decizia CCR nr. 30/2016, pct. 10

2. Solicitarea noastră, în acord cu cea a președinților de curți de apel, pe care o susținem, are în vedere efectele acestei legi pentru statutul judecătorilor și procurorilor, pentru organizarea instanțelor și, în consecință, pentru calitatea actului de justiție – mai cu seamă prin raportare la realitatea concretă din sistemul judiciar.

Facem trimitere, în acest sens, faptul că, în perioada în care s-a inițiat și dezbătut anterioara „reformă” a pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor – finalizată cu Legea nr. 283/2023 - în numai trei luni (noiembrie 2022 – ianuarie 2023), au depus cereri de eliberare din funcție, prin pensionare, 335 magistrați. Cu alte cuvinte, prin raportare la datele publicate de CSM vizând resursele umane la data de 1 februarie 2023, numărul magistraților care au formulat cereri de pensionare în perioada noiembrie 2022 – ianuarie 2023 a fost egal cu numărul judecătorilor din 9 curți de apel la un loc sau cu numărul procurorilor din tot atâtea parchete de pe lângă curțile de apel (de exemplu, Curtea de Apel Alba-Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Târgu-Mureș sau Parchetele de pe lângă aceste curți de apel).

Lipsa vădită a resurselor umane determinată de această stare de lucruri s-a cronicizat, cu atât mai mult cu cât, în anul 2025 s-a inițiat o nouă „reformă” a pensiilor de serviciu ale magistraților, însoțită de o campanie agresivă de discreditație a sistemului judiciar. Această realitate descurajantă a sistemului judiciar are implicații negative majore asupra organizării activității instanțelor și parchetelor, asupra celerității și calității actului de justiție al cărui destinatar este cetățeanul.

3. Referitor la impactul economic, se constată o falsă problemă, lăsând să se înțeleagă că prin restructurarea pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor se vor reduce semnificativ cheltuielile cu „pensiile speciale”.

În primul rând, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, pensiile judecătorilor și procurorilor nu sunt „speciale”, ci sunt „pensii de serviciu”. Prin Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a reconfirmat regimul sever al incompatibilităților magistraților, făcând și comparația cu alte sisteme de drept:

„Spre deosebire de alte sisteme constituționale (spre exemplu, Germania sau Suedia; a se vedea Avizul nr. 806/2015 privind libertatea de expresie a judecătorilor, adoptat de Comisia de la Veneția, la cea de-a 103-a sa reuniune plenară din 19-20 iulie 2015), care sunt mai permissive în ceea ce privește compatibilitatea funcției de judecător cu cele de demnitate publică, în sistemul nostru constituțional normele antereferite sunt foarte stricte cu privire la incompatibilitățile care însoțesc funcția de judecător/procuror, rațiunea acestora fiind aceea de a evita confuziunea între aceste funcții și orice alte funcții publice sau private, indiferent de natura lor (politică sau economică)”².

De altfel, pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor nu grevează în măsură covârșitoare bugetul statului, realitate confirmată și de seria de cifre enumerate în considerentele Deciziei nr. 900/2020 a Curții Constituționale. Situația actuală confirmă această realitate, de vreme ce numărul judecătorilor și procurorilor beneficiari de pensii de serviciu reprezintă numai 1,92% din totalul beneficiarilor de astfel de pensii, iar cuantumul pensiilor de serviciu ale

² Decizia CCR nr. 45/2018, pct. 169

magistraților reprezintă doar 8,42% din pensiile de serviciu și speciale. Prin urmare, motivul reducerii cheltuielilor cu „pensiile speciale” nu va fi nicidecum atins prin modificarea, în defavoarea judecătorilor și procurorilor, a condițiilor de pensionare și a cuantumului pensiei de serviciu.

Orice lege trebuie să fie în concordanță cu principiul legalității, să fie clară și previzibilă – respectând exigențele calitative cerute unei legi –, să fie fundamentată, să respecte independența justiției, în ambele sale componente – funcțională și personală –, să nu ignore faptul că pensia de serviciu a magistraților beneficiază de o amplă consfințire și la nivel internațional.

Cu ocazia ședinței de constituire a Consiliului Superior al Magistraturii, din data de 5 ianuarie 2023, președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție a evidențiat următoarele aspecte esențiale, în acord cu realitățile sistemului judiciar și cu consecințele proiectului anterior de lege privind pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor³ asupra activității instanțelor și parchetelor, precum și asupra cetățenilor:

„Avem deja preconizată o reformă a sistemului de pensii de serviciu, care a generat, din păcate, o emoție colectivă, care ne afectează atât pe noi ca sistem judiciar, cât și pe cetățenii României, în contextul în care ieșirea din sistem a multor colegi cu mare experiență și valoare profesională poate afecta cel puțin pe termen scurt, dacă nu și pe termen mediu, calitatea actului de justiție. În acest context, aș dori să subliniez faptul că toate aceste chestiuni trebuie să fie abordate cu maximă responsabilitate, atât în exteriorul, cât și în interior sistemului judiciar. Responsabilitatea din exteriorul sistemului judiciar rămâne întemeiată pe înțelegerea corectă a

³ Legea privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (L. 4/2023)

rolului pe care aspectele legate de statutul judecătorului sau procurorului îl joacă pentru independența acestuia. Garanțiile financiare care se acordă magistratului reprezintă nu doar o compensație pentru sistemul de incompatibilități, interdicții sau condiții de muncă, dar mai ales o garanție acordată până la urmă cetățeanului, în sensul că este asigurat cadrul necesar pentru o judecată corectă, onestă, imparțială, protejată de orice influență externă”⁴.

4. La acordarea pensiei de serviciu a magistraților, legiuitorul a avut în vedere importanța pentru societate a activității desfășurate de această categorie socio-profesională, activitatea magistraților fiind caracterizată printr-un înalt grad de complexitate și răspundere. O altă caracteristică a activității magistraților o constituie incompatibilitățile și interdicțiile specifice. Pensia de serviciu reprezintă o recompensă acordată persoanelor care și-au dedicat integral sau cea mai mare parte din viața lor profesională justiției - statul fiind interesat și implicat, sub aspect financiar, în formarea personalului de specialitate și continuarea pregătirii profesionale, în scopul asigurării unui înalt nivel de competență a celor angajați spre a servi justiției și formării magistraților⁵.

În Decizia nr. 873/2010 a Curții Constituționale au fost invocate hotărâri ale Curților Constituționale din Letonia, Lituania, Cehia, prin care s-au adus, în esență, următoarele argumente:

- ◆ noțiunea de independență a judecătorilor include o remunerație adecvată, comparabilă cu prestigiul profesiei și cu scopul responsabilității lor;

⁴ <https://ziare.com/reforma-pensii-speciale/sefa-iccj-reforma-pensii-speciale-1781417>

⁵ Decizia CCR nr. 574/20 septembrie 2018, pct. 10

- ◆ scopul remunerației judecătorilor este atât de a asigura independența, cât și de a compensa în mod parțial restricțiile impuse prin lege;
- ◆ în statele democratice este acceptat faptul că judecătorul trebuie să fie independent din punct de vedere material și trebuie să aibă un sentiment de siguranță cu privire la viitorul său;
- ◆ menținerea remunerației judecătorilor constituie una dintre garanțiile independenței acestora;
- ◆ în statele democratice securitatea financiară este recunoscută în mod clar ca unul dintre elementele esențiale care asigură independența judecătorilor.

5. Principiile menționate răspund exigențelor art. 20 alin. (2), art. 148 alin. (2) din Constituție.

În acest sens, facem trimitere la jurisprudența CJUE, cauza C-64/16 - Associação Sindical dos Juízes Portugueses, în care, prin intermediul cererii de decizie preliminară, instanța de trimitere (portugheză) a urmărit, în esență, să afle dacă articolul 19 alin. 1 al doilea paragraf TUE trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor se opune aplicării în cazul membrilor puterii judecătorești dintr-un stat membru a unor **măsuri generale de reducere salarială (precum cele în discuție în litigiul principal), legate de constrângeri de eliminare a unui deficit bugetar excesiv**, precum și de un program de asistență financiară din partea Uniunii (paragr. 27).

CJUE a reținut următoarele: „Noțiunea de **independență** presupune în special ca organismul respectiv să își exercite **funcțiile jurisdicționale în mod complet autonom**, fără a fi

supus vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, și să fie astfel protejat de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 septembrie 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, punctul 51, precum și Hotărârea din 16 februarie 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, punctul 37 și jurisprudența citată).

*Or, la fel ca inamovibilitatea membrilor organismului vizat (a se vedea în special Hotărârea din 19 septembrie 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, punctul 51), **perceperea de către aceștia a unei remunerații cu un nivel adecvat în raport cu importanța funcțiilor pe care le exercită constituie o garanție inerentă independenței judecătorilor**”⁶.*

Spre deosebire, însă, de situația dedusă analizei CJUE, în cauza evocată, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (PL-x nr. 522/2025) sunt mult mai grave pentru că nu există niciun studiu economic, niciun studiu de impact, după cum nu există nici elemente semnificative bugetare care să poată dovedi că eliminarea, în fapt, a pensiilor de serviciu ale magistraților, și numai a acestor pensii, ar duce, în mod strict, la eliminarea deficitului bugetar excesiv – cu atât mai mult cu cât, în cauza CJUE C-64/16, era vorba despre o *reducere parțială și temporară* a drepturilor salariale, iar *până la pronunțarea hotărârii situația se remediase*, astfel cum a reținut Curtea.

⁶ Hotărârea CJUE din 27 februarie 2018, în cauza C-64/16, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Supremo Tribunal Administrativo (Curtea Administrativă Supremă, Portugalia), cu referire la articolul 19 alineatul (1) TUE, paragr. 44-45

În cauza C-224/2001 - Gerhard Köbler c. Austriei, CJUE a stabilit că indemnizația pentru vechime în muncă (la fel ca pensia de serviciu) constituie un bonus de loialitate sub forma unei recompense, dar, mai presus de toate, are efectul de a compensa privările, restricțiile și incompatibilitățile suferite pe parcursul exercitării profesiei, iar nerespectarea acestei jurisprudențe constituie o încălcare gravă a dreptului UE.

În cauzele reunite C-146/23 și C-374/23, Sad Rejonowy w Białymstoku, CJUE a statuat că principiul independenței judecătorilor impune ca o măsură restrictivă aplicată remunerației magistraților să nu reprezinte exercitarea unei puteri arbitrare, ci ca ea să afecteze, în mod mai general, remunerația altor categorii de funcționari sau de agenți publici.

Or, singurul regim al pensiilor de serviciu ce a suferit modificare este cel al judecătorilor și procurorilor, creându-se o situație nejustificată în raport de celelalte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu și speciale.

În cauza Buchen v. Cehia (36541/97), CEDO a reținut încălcarea art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1. Reclamantul beneficiase de o pensie de serviciu ca fost judecător militar și, apoi, prin cumul, de un salariu ca judecător civil, după reîncadrarea sa în aceasta funcție. Curtea a reținut că, în conformitate cu jurisprudența sa, o distincție este discriminatorie în sensul art. 14, dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește un „scop legitim” sau dacă nu există un „raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit” (paragr. 70). Curtea a considerat că *diferența de tratament referitoare la plata indemnizației de pensionare în rândul diferitelor categorii de foști militari și, a fortiori în rândul foștilor judecători militari, a cărui victimă a fost reclamantul, nu se bazează pe nicio „justificare obiectivă și rezonabilă”* (paragr. 76).

În cauza Khoniakina v. Georgia, (nr. 17767/08), CEDO s-a raportat la litigiul vizând reducerea pensiei unui judecător și nu a constatat nicio încălcare atât în ceea ce privește dreptul la

un proces echitabil, cât și dreptul la protecția proprietății. Semnificativă este, însă, evaluarea de către Curte a pretensei încălcări a dreptului la protecția proprietății.

Dreptul reclamantei de a primi o pensie pe viață într-un quantum egal cu ultimul său salariu și ajustabil în funcție de modificările salariului judecătorilor Curții Supreme în funcție a creat un interes proprietar care intră în sfera de aplicare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 CEDO. În plus, încetarea ulterioară de ajustare prin care, însă, reclamanta nu a mai putut solicita o pensie mai mare, în pofida creșterii semnificative a salariului judecătorilor în funcție ai Curții Supreme - o modificare legislativă care a redus în mod clar sfera inițială a dreptului reclamantei la pensie -, trebuie considerată o ingerință în dreptul său la folosința pașnică a bunurilor sale (par. 72).

În cauza Kubat ș.a. v. Republica Cehă, CEDO nu a constatat o încălcare a Convenției, dar a efectuat o analiză aprofundată a reducerii salariilor judecătorilor ca urmare a crizei economice din țară.

Curtea a fost sensibilă la argumentul reclamanților potrivit căruia situația reclamată a fost în cele din urmă profitabilă pentru stat, permițându-i să economisească în detrimentul judecătorilor. Ea a considerat îngrijorător faptul că, astfel cum a afirmat Curtea Constituțională, legiuitorul ceh a acționat mult timp în mod deliberat neconstituțional în ceea ce privește salariile judecătorilor, depășind limitele stabilite de jurisprudența de lungă durată a Curții Constituționale. În acest sens, nivelul remunerației judecătorilor trebuia stabilit astfel încât să îi protejeze de presiunile menite să le influențeze deciziile și, în general, comportamentul, iar neasigurarea plății către judecători a beneficiilor judiciare la care aveau dreptul în temeiul legii constituia o circumstanță susceptibilă să împiedice exercitarea funcțiilor judiciare cu dedicarea necesară.

Prin Adresa nr. 217 din 20 ianuarie 2000, Ministerul Justiției a răspuns următoarele (la solicitarea Curții Constituționale, în dosarul în care s-a pronunțat Decizia nr. 20/2000):

*«Documentul în discuție a fost adoptat în unanimitate de către participanții la reuniunea multilaterală de la Lisabona, din 8-10 iulie 1999, magistrați și reprezentanți ai ministerelor de justiție din 25 de țări membre ale Consiliului Europei. (...) **Carta, care conține obiective și principii elaborate în continuarea Recomandării nr. R (94) 12 a Comitetului Miniștrilor cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor, reprezintă o nouă etapă în realizarea unui spațiu judiciar comun în Europa. Ea are, așadar, aceeași valoare ca recomandarea. (...) aceste documente (recomandările date de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei - n.n.) sunt date în baza și, uneori, chiar în completarea convențiilor Consiliului Europei. De remarcat că toate convențiile Consiliului Europei sunt adoptate de către Comitetul Miniștrilor al acestei importante organizații internaționale guvernamentale».***

Prin urmare, în actele Guvernului și Ministerului Justiției, **s-au recunoscut următoarele aspecte esențiale:**

- ✓ Justiția aduce la bugetul de stat venituri substanțiale (prin taxele judiciare de timbru);
- ✓ plata pensiilor de serviciu pentru magistrați nu reduce bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ atunci când s-a reglementat pensia de serviciu a magistraților, prin Legea nr. 92/1992, s-a ținut seama de obligația României de a respecta Carta europeană privind statutul

judecătorilor, care garantează judecătorilor plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cat mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională;

- ✓ Carta europeană privind statutul judecătorilor conține obiective și principii elaborate în continuarea Recomandării nr. R (94)12 a Comitetului Miniștrilor cu privire la independența, eficiența și rolul judecătorilor, având, așadar, aceeași valoare ca recomandarea.

În marea majoritate a statelor Uniunii Europene, statutul magistraților și pensia de serviciu fac obiect distinct al unor reglementări speciale, avându-se în vedere normele de drept internațional ce se referă în mod expres la statutul și condiția magistraților și ținând seama de: specificul activității magistraților; rolul și importanța socială a muncii magistraților; riscurile profesionale la care sunt expuși magistrații; incompatibilitățile și interdicțiile la care magistrații sunt supuși.

Reglementări naționale specifice distincte privindu-i pe magistrați, cuprinse în legi speciale, în sensul celor de mai sus, există de multă vreme în țări ca Marea Britanie, Portugalia, Italia, Elveția, Ungaria, Slovenia, Germania, Turcia, etc. În alte țări, precum Grecia, Austria și Franța, pensiile magistraților sunt reglementate prin capitol separat, inclus într-o lege generală a pensiilor.

În țările Uniunii Europene este prevăzută prin Constituție obligativitatea statului de a garanta magistraților, odată cu retragerea din activitate, plata unei pensii al cărei nivel să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații.

În Germania, Curtea Constituțională Federală a stabilit, prin Decizia nr. 2409/2007, că funcționarii publici au un statut similar celui al magistraților și că, în consecință, *„considerentele de ordin financiar și eforturile de a reduce cheltuielile bugetare nu pot fi primite ca o legitimare suficientă de a reduce pensiile. Valoarea mijloacelor de întreținere adecvată, datorată de angajator, oricine ar fi el, nu reprezintă o mărime cu dimensiuni variabile în mod arbitrar; care să se poată măsura în funcție de posibilitățile economice ale bugetului de stat și de evaluările politice ale urgenței unor măsuri”*.

6. Legea desființează de facto pensiile de serviciu al judecătorilor, scop declarat, de altfel, chiar de către reprezentanții celorlalte puteri, fiind alinierea la sistemul pensiilor de asigurări sociale bazat (integral) pe contributivitate.

Prin Memoriul formulat de președinții curților de apel s-a dovedit, în mod punctual, că aplicarea dispozițiilor acestei legi va determina, în fapt, **eliminarea pensiei de serviciu a judecătorilor și procurorilor**, în condițiile în care pensia contributivă este aproximativ egală cu pensia de serviciu a magistraților obținută în conformitate cu prevederile proiectului de lege.

De altfel, **pensia contributivă va putea deveni chiar mai mare decât așa-zisa pensie de serviciu**, în situația în care se va actualiza valoarea de referință a punctului de pensie, conform Legii nr. 360/2023.

Consiliul Legislativ a subliniat, în Avizul negativ nr. 961/28 noiembrie 2025, că pensia de serviciu a magistraților își pierde ansamblul beneficiilor *sui generis*, fiind chiar mai puțin favorabilă decât pensia din sectorul public, ceea ce echivalează cu o abrogare *de facto* a pensiei de serviciu.

Pensia de serviciu – denumită în legislația europeană pensie ocupațională – are o serie de caracteristici obligatorii ce o diferențiază de pensiile din sistemul public. Pensia de serviciu are două componente, una contributivă și una suplimentară, ca fiind contraprestație pentru regimul specific, al incompatibilităților, interdicțiilor, importanței serviciului, în considerarea cărora a fost instituită.

Conform Directivelor nr. 86/378/CEE și nr. 96/97/CEE „criteriile decisive pentru încadrarea unui sistem de securitate socială ca sistem ocupațional sunt:

- a) să se refere la o categorie particulară de lucrători;**
- b) să fie direct legat de perioada de serviciu;**
- c) pensia să fie calculată prin raportare la ultimul salariu al lucrătorului”⁷.**

Prin Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni⁸ s-a prevăzut că remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul și responsabilitățile acestora și

⁷ În cauza Beune C-7/1993, CJUE a precizat clar aceste criterii decisive, subliniind și că expresia „ultimul salariu” nu trebuie înțeleasă strict, ea putând reprezenta chiar și „media salariilor din ultimele luni de angajare”, intrând în aria de reglementare din art. 141 al Tratatului CE.

⁸ Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor, paragr. 73 pct. 8

trebuie să asigure **în mod adecvat plata** concediilor medicale și a **pensiei**. Ea **trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva diminuărilor** și trebuie să existe prevederi privind mărirea salariilor în raport cu creșterea prețurilor⁹.

Art. 7 din Magna Carta a Judecătorilor¹⁰, adoptată de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni în anul 2011, statuează că, după consultarea puterii judiciare, statul trebuie să asigure resursele umane, materiale și financiare necesare pentru buna funcționare a justiției. *Pentru a fi departe de orice influențe nepotrivite, judecătorul trebuie să beneficieze de o remunerație și de un sistem de pensionare adecvate, care să fie stabilite prin lege.*

Astfel cum a evidențiat Președintele Asociației Europene a Judecătorilor (AEM-EAJ), domnul Jose Igreja Matos, în scrisoarea adresată Parlamentului și Guvernului României¹¹, votată în unanimitate în ședința Asociației Europene a Judecătorilor, în cadrul Reuniunii Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) cea a avut loc la Astana (Kazakhstan), în perioada 15-19 septembrie 2019, scrisoarea fiind redactată și votată ca urmare a solicitării Asociației Magistraților din România (AMR), *magistrații trebuie să primească o remunerație suficientă pentru a le asigura independența economică și, prin aceasta, demnitatea, imparțialitatea și independența. Remunerația judecătorilor nu trebuie să depindă de rezultatele muncii acestora ori de*

⁹ În același sens, la pct. A.14. din rezoluția „Standardele mininale ale independenței justiției”, document adoptat de International Bar Association în anul 1982, s-a stipulat că *salariile și pensiile din sistemul judiciar trebuie să fie adecvate și ar trebui ajustate în mod regulat pentru a ține cont de creșterile de preț* (www.ibanet.org).

¹⁰ Magna Carta a Judecătorilor (Principii fundamentale) a fost adoptată la Strasbourg, în 17 noiembrie 2010, de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni. Astfel cum se arată în introducere, documentul a sintetizat și codificat principalele concluzii ale Opiniilor/Avizelor care erau deja adoptate, fiecare din cele 12 Opinii fiind aduse în atenția Comitetului Miniștrilor din cadrul Consiliului Europei și conținând prevederi complementare cu privire la subiectele evocate în Magna Carta.

¹¹ www.iaj-uim.org/iuw/wp-content/uploads/2019/09/EAJ-letter-Romania_Sept-2019.pdf

performanțele lor și nu trebuie să fie redusă pe perioada activității. Așadar, atât salariul, cât și pensia țin de demnitatea magistraților.

Principiul este înscris în art. 8.1. din Carta Europeană privind Statutul Judecătorilor¹². De asemenea, Președintele Asociației Europene a Judecătorilor a citat art. 8.3. din Cartă, potrivit căruia ***pensia magistratului trebuie să fie în concordanță cu responsabilitățile categoriei profesionale din care face parte***. S-a relevat și că, în trecut, Asociația Europeană a Judecătorilor a afirmat deja că o cauză generală de îngrijorare este situația judecătorilor după pensionare. Adesea, se susține că judecătorii după pensionare ar trebui tratați în același mod ca toți ceilalți cetățeni dintr-o anumită țară. **Acest argument neglijează aspectul important că o garanție a unui viitor sigur din punct de vedere financiar la pensionare va fi un stimulent puternic pentru independență în perioada de activitate a unui judecător.**

Așa cum s-a înscris în art. 6.4. din Carta Europeană privind Statutul Judecătorilor¹³, „*În mod special, statutul garantează judecătorului care a împlinit vârsta legală pentru încetarea funcției, după ce a exercitat-o ca profesie o perioadă determinată, plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională*”.

În Anexa 1 la Raportul „Finanțarea sistemului judiciar – 2015-2016”, întocmit de Rețeaua Judiciară a Consiliilor Europene, s-a precizat că **unul dintre riscurile identificate pentru**

¹² adoptată de Uniunea Internațională a Judecătorilor (UIM-IAJ) în noiembrie 1999, în Taiwan, și actualizată în luna noiembrie 2017, în Chile.

¹³ document adoptat la Strasbourg, de participanții la Reuniunea multilaterală privind statutul judecătorilor în Europa, organizată de Consiliul Europei între 8 și 10 iulie 1998

independența obiectivă a judecătorului este reducerea salariilor și a pensiilor, reținându-se și că unul dintre principalele pericole actuale, pentru independența sistemului judiciar, identificat în raport, este reprezentat de riscurile create de acțiunile politicianilor și guvernelor populiste întrucât s-a stabilit că în țările în care salariile și pensiile au fost afectate negativ, aceste modificări au creat o reducere a calității actului de justiție¹⁴.

De asemenea, s-a făcut trimitere la pct. 14 din „Măsurile pentru punerea în aplicare eficientă a Principiilor de la Bangalore privind conduita judiciară (măsurile de implementare) (2010)”, în acord cu care *salariile, condițiile de serviciu și pensiile judecătorilor ar trebui să fie adecvate, proporționale cu statutul, demnitatea și responsabilitățile funcției lor și ar trebui să fie revizuite periodic, ținând seama de aceste scopuri*¹⁵.

Potrivit art. 2.21 lit. a), b) din Declarația Universală privind Independența Justiției (Declarația „Montreal”)¹⁶, în timpul exercitării funcției lor, judecătorii trebuie să primească salarii și, după pensionare, aceștia trebuie să primească pensii, iar *salariile și pensiile judecătorilor trebuie să fie adecvate, proporționale cu statutul, demnitatea și responsabilitatea funcției lor și trebuie ajustate în mod regulat pentru a ține cont pe deplin de creșterea prețurilor*¹⁷.

¹⁴ Finanțarea sistemului judiciar, Anexa 1 la Raportul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare 2015-2016, p. 11 https://www.encyj.eu/images/stories/pdf/GA/Warsaw/encyj_report_funding_annex_i_international_sources.pdf

¹⁵ *idem*, p. 56

¹⁶ Declarația Universală privind Independența Justiției a fost adoptată de Prima Conferință Mondială privind Independența Justiției, Montreal - Quebec, Canada, 1983

¹⁷ CEELI Institute – Central and Eastern European Law Initiative, *Manual cu privire la independența, imparțialitatea și integritatea justiției: o compilație tematică de standarde internaționale, politici și bune practici*, 2015, p. 190, ceeliinstitute.org/wp-content/uploads/2015/05/FULL_VERSION_FINAL1.pdf

În același mod, în art. 18 lit. a), b) din Proiectul pentru Declarația Universală privind Independența Justiției (Declarația „Singhvi”) s-a statuat că judecătorii trebuie să primească salarii și, după pensionare, aceștia trebuie să primească pensii, iar ***salariile și pensiile judecătorilor trebuie să fie adecvate, proporționale cu statutul, demnitatea și responsabilitatea funcției lor și trebuie revizuite periodic pentru a depăși sau a minimiza efectul inflației.***

7. Stabilitatea statutului judecătorilor și procurorilor este subminată atunci când legislația ce reglementează cariera acestora suferă modificări frecvente, cu atât mai mult cu cât acestea nu sunt justificate printr-o nevoie clară de reformă sau nu respectă principiile transparenței și consultării. O asemenea practică afectează în mod direct independența justiției, **contrar obligațiilor asumate de România prin instrumentele internaționale în domeniul statului de drept.**

Comisia de la Veneția a subliniat în repetate rânduri, în rapoarte adresate României, de exemplu, ***Opinia Comisiei de la Veneția nr. 940/2018, „că modificările frecvente și rapide ale legislației privind statutul judecătorilor și procurorilor pot afecta grav independența justiției. Este esențial ca orice reformă să fie rezultatul unui proces legislativ transparent, bazat pe consultări ample cu profesioniștii din sistemul judiciar și cu societatea civilă, pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea normelor legale.”***

În al treilea rând, niciun fel de modificări ale statutului judecătorilor și procurorilor – chiar benefice de ar fi, ceea ce nu este cazul – **nu pot fi acceptate și nici măcar discutate dacă ele sunt efectiv IMPUSE de Guvern, nu doar în lipsa oricărei consultări, ci pe fondul unui climat public de ură împotriva magistraților, construit sau alimentat de declarații politicianiste iresponsabile.**

Campania publică de demonizare a magistraților – demascată și condamnată de președinții curților de apel, tribunalelor și judecătoriilor din România - , nu poate sta la baza niciunui fel de reforme ce vizează în mod direct independența și funcționarea justiției.

Crearea unui astfel de precedent ar deschide posibilitatea fiecărui Guvern, de acum înainte, de a impune modificări în forță, fără nici un fel de consultări, cu desconsiderarea totală a independenței justiției, și ar marca începutul sfârșitului statului de drept în România.

Ideea de a reduce valoarea pensiei de serviciu cuvenite magistraților pentru îndeplinirea unor obligații asumate la nivel european sau pentru soluționarea problemei legate de deficitul bugetar **contravine jurisprudenței CJUE care a subliniat că obligația statelor de a garanta independența justiției este primordială (Hotărârea din cauza C-430/21).** Or, reținând că valoarea pensiei este un element ce se circumscrie independenței justiției în componenta sa financiară, aceasta nu poate fi subordonată ca importanță realizării altor obiective, fie acestea de sorginte europeană sau națională. De altfel, deși a admis că un stat membru poate lua măsuri de reducere a remunerației magistraților, Curtea a arătat că asemenea măsuri trebuie să rămână excepționale și temporare (Hotărârea din cauza C-205/20). Or, **măsurile propuse prin proiectul analizat nu sunt nici excepționale și nici temporare**, cel puțin pentru faptul că nu identifică în niciun mod care este impactul bugetar pozitiv pe care l-ar avea implementarea noului sistem de pensionare și nu prevede o aplicare limitată în timp a acestuia.

În acord cu jurisprudența CJUE, Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ-AEM) a votat în unanimitate, în cadrul Reuniunii de la Erevan, din luna mai 2025, „**Declarația cu privire la independența financiară a judecătorilor**” în care, prin „**Memoriul explicativ**”, a subliniat următoarele, referitor la reducerea cuantumului salariului și pensiei:

„Regula este că reducerea remunerației și a pensiilor judecătorilor nu trebuie să fie posibilă.

Salariile și pensiile judecătorilor trebuie protejate împotriva reducerilor pe durata mandatului judecătorului, pentru a evita amenințările la adresa independenței justiției. Orice modificare a cuantumului salariilor și pensiilor ar trebui prevăzută de lege în așa fel încât să elimine posibilitatea reducerii veniturilor judecătorilor în funcție și a celor pensionați. Salariile și pensiile judecătorilor trebuie protejate împotriva reducerilor prin dispoziții legale specifice. O reducere a remunerației judecătorilor ar trebui să fie posibilă numai în cazul unei crize financiare extraordinare a statului și numai dacă se aplică tuturor celorlalți angajați ai statului (și politicienilor/reprezentanților altor puteri ale statului), păstrând proporția dată¹⁸.

Reducerea remunerației este protejată și de articolul 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 1 la CEDO¹⁹.

Orice derogare de la metoda de determinare a remunerației trebuie să fie justificată de un obiectiv de interes general. Astfel de derogări, care nu trebuie să vizeze în mod specific judecătorii, trebuie să fie necesare, proporționale și temporare. Ele nu pot submina caracterul proporțional al remunerației judecătorilor în raport cu funcțiile lor²⁰. ”

De asemenea, prin „Rezoluția cu privire la campania defăimătoare împotriva magistraților și la noua lege pentru modificarea pensiilor de serviciu ale magistraților români”, adoptată în unanimitate de către Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ-AEM), în cadrul Reuniunii din Baku, octombrie 2025, rezoluție bazată pe documentele internaționale, pe jurisprudența CJUE și CtEDO, s-au subliniat următoarele:

„Context

¹⁸ a se vedea și Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare, Finanțarea sistemului judiciar, Raportul 2015-2016

¹⁹ a se vedea, în ceea ce privește pensia, CEDO, Khoniakina împotriva Georgiei (hotărârea din 19 iunie 2012) §72

²⁰ CJUE, cauzele conexate C-146/23 [Sąd Rejonowy w Białymstoku] și C-374/23 [Adoreikè] (Hotărârea din 25 februarie 2025)

În cadrul Reuniunii plenare din 12 octombrie 2025, desfășurată la Baku, Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ) a fost informată de către Asociația Magistraților din România, membră EAJ, cu privire la evoluțiile recente din România, care suscită îngrijorări serioase.

(...)

*În contextul acestei campanii de discreditare a sistemului judiciar, guvernul a introdus o serie de noi modificări ale statutului magistraților. În special, **au fost aduse modificări semnificative condițiilor de pensionare.***

Deja în 2023, dispozițiile care reglementează pensiile de serviciu ale magistraților au fost modificate fundamental. Modificările au inclus câteva schimbări semnificative privind cuantumul pensiilor și vârsta de pensionare. Curtea Constituțională a constatat o încălcare a componentei instituționale a independenței judiciare, referindu-se în mod specific la dispozițiile care determină cuantumul pensiei de serviciu, precum și la dispozițiile privind punerea în aplicare a creșterii vârstei normale de pensionare care erau defectuoase într-un mod ce putea încălca securitatea juridică asociată independenței judiciare²¹. În urma deciziei Curții Constituționale, legea în cauză a fost modificată și a intrat în vigoare în ianuarie 2024.

Cu toate acestea, în 2025 a fost lansat un nou proiect de lege prin care a crescut și mai mult vârsta de pensionare, la 65 de ani, precum și vechimea necesară pentru pensionare, cu 10 ani. În același timp, cuantumul pensiei a fost redus drastic (de la 80% din venitul brut la 70% din venitul net). Mai mult, indexarea a fost eliminată, astfel că pensiile de serviciu ale magistraților nu mai pot fi indexate sau actualizate, chiar dacă cresc salariile magistraților în funcție sau prețurile, ca urmare a ratei inflației, ori dacă crește venitul minim pe economie. Toate aceste modificări se aplică doar judecătorilor și procurorilor, iar nu tuturor persoanelor plătite din fonduri publice. De asemenea, aceste modificări nu constituie o măsură temporară, ci una permanentă²².

²¹ Decizia Curții Constituționale nr. 467/2023, par. 108, 119, 125

²² Contrar jurisprudenței CJUE (a se vedea cauzele conexe C-146/23 și C-374/23).

Evaluare

EAJ consideră că situația sus-menționată încalcă standardele internaționale și europene și cheamă executivul și legislativul din România, care sunt celelalte două puteri ale statului, să se conformeze acestor standarde.

(...)

Cu privire la modificările aduse sistemului de pensionare

4. *Independența financiară nu depinde numai de remunerație, ci este influențată și de prevederile privind pensiile, acestea din urmă fiind o remunerație amânată. Remunerația magistraților ar trebui să fie proporțională cu demnitatea profesiei lor și cu importanța responsabilităților care le revin²³.*

5. *Modificările frecvente și substanțiale ale normelor care reglementează statutul judecătorilor și procurorilor pot submina grav eficiența și calitatea actului de justiție²⁴.*

6. *Dispozițiile legale, ulterior modificării, contravin standardelor europene, deoarece:*

a) *Magistraților trebuie să li se garanteze o pensie bazată pe statutul lor, a cărei valoare ar trebui să fie cât mai apropiată de ultimul lor salariu pentru activitatea judiciară. Ar trebui introduse dispoziții legale specifice pentru a preveni reducerile ținute ale salariilor magistraților²⁵.*

²³ ONU, Principiile fundamentale privind independența sistemului judiciar, par. 11; Recomandarea CM/Rec (2010)12, par 54; Rezoluția EAJ cu privire la independența materială a judecătorilor, pct. 3. A se vedea, de asemenea, CCJE, Avizul nr. 1(2001), par. 61.

²⁴ A se vedea, cu privire la anterioara reformă a pensiilor de serviciu ale magistraților, Comisia de la Veneția, Avizul CDL-AD(2019)014, par. 12

²⁵ A se vedea Carta Europeană a Statutului Judecătorilor, art. 6.4.

b) Judecătorii sau procurorii nu pot fi discriminați față de alte persoane remunerate de stat, ca fiind singurii vizati de măsuri de reducere sau de afectare negativă a remunerațiilor lor, inclusiv a pensiilor.

c) O reducere a remunerațiilor, inclusiv a pensiilor, plătibile titularilor de funcții judiciare este permisă numai în situații de urgență bugetară extremă și numai ca măsură temporară, nu permanentă²⁶.

Concluzii

Prin urmare, Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ) solicită tuturor autorităților române competente:

- să își îndeplinească propriile responsabilități și să pună capăt atacurilor și campaniilor împotriva judecătorilor și procurorilor;***
- să alinieze dispozițiile legale privind pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor la standardele europene; și***
- să implice sistemul judiciar, inclusiv asociațiile de judecători, în dezbaterile și elaborarea legislației privind statutul acestora și funcționarea sistemului judiciar.”***

În concluzie, față de toate argumentele anterior expuse, precum și față de argumentele concrete, necesare și pertinente cuprinse în Memoriul semnat de președinții curților de apel, în data de 20 februarie 2026, vă solicităm să cereți Parlamentului României reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (PL-x nr. 522/2025), în ansamblul său.

²⁶ CJUE, cauzele conexate C-146/23 și C-374/23, par. 19

Asociația Magistratilor din România

ASOCIAȚIA PROCURORILOR DIN ROMÂNIA

A.P.R.

AMR, prin președinte,

jud. dr. Andreea Ciucă

AJADO, prin președinte,

jud. Florica Roman

APR, prin președinte,

proc. Elena Iordache